

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/100/2019/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

198/2019. (VII. 15.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2019. március 5-én előterjesztett **panaszát** a 2019. július 15-én megtartott zárt ülésén született döntése alapján

á t t e s z i

Az intézkedést fogantató szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) Kerületi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, másrészt alapjogi sérelem nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2019. március 5-én, a Testület elektronikus panaszbejelentő formanyomtatványának kitöltésével terjesztett elő panaszt, amelyet 2019. március 14-én aláírásával megerősített, valamint 2019. március 13-án és 2019. március 26-án kiegészített.

I.

1) A panaszos 2019. március 5-én előterjesztett panaszbeadványban az alábbiakat adta elő. A panaszos elmondása szerint rendszeresen belékölt az ebben az évben sorházukba költözött roma család. Ezért 2019. március 4-én zokogva hívta fel a 112-es segélyhívót, amely után „ígéretükhöz híven” negyed óra késéssel jelent meg a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság (a továbbiakban: Kerületi Rendőrkapitányság) állományába tartozó két rendőr (akiknek azonosítóját a panaszos megadta) a lakóhelyülről szolgáló társasháznál. A panaszos állítása szerint őket minden érdekelte, csak az nem, amiért hívta őket, és bármit mondott a roma család egyik tagja, K.-né, azt „fejbölgatással” fogadták. A rendőrök ellenben a panaszost „leteremtették”, és folyamatosan a szavába vágva lehurrogták, és még az igazolványát sem kérték el.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos beadványában úgy nyilatkozott, hogy hozzájárul ahhoz, hogy a Testület a panasz alapján hozott állásfoglalását – teljes körűen anonimizált formában – közzétegye, illetve arról sajtóközleményt jelentessen meg. És ahhoz is hozzájárul, hogy a panaszt a Testület az intézkedést foganatosító rendőri szervhez áttegye, amennyiben alapjogsértést nem, vagy csak csekély mértékűt állapít meg.

2) A panaszos 2019. március 13-án megküldött elektronikus levelében arról számolt be, hogy folyamatos rettegésben tartják a mellé költözött cigányok, akik megmondták neki, hogy addig nem nyugszanak, amíg meg nem szerzik a 28 négyzetméteres, szoba-konyhás lakását. A panaszos hiába kéri a Kerületi Rendőrkapitányság segítségét, azok munkatársai átnézik rajta, és félkegyelműnek könyvelik el. A rendőrök március 4-én nem a védelmére érkeztek ki, hanem „leteremtésére”. Azt mondták a panaszosnak, hogy „már megint miatta kell ide jönniük”, továbbá közölték vele, hogy a társasház udvarán zajló események ellen nem tehetnek semmit. A panaszos beadványában említést tett arról, hogy a társasház egyik lakóját a K. család lakásában élők megverték.

A panaszos továbbá sérelmezte, hogy 2018. augusztus óta a Kerületi Rendőrkapitányság nem tudja kinyomozni, hogy ki követte el az általa megadott számon folyó büntetőeljárás alapjául szolgáló bűncselekményt, illetve a rendőrség nem akarja meggyanúsítani a nyilvánvaló tettet.

3) A panaszos – a Testület felhívásának eleget téve – 2019. március 14-én, postai úton előterjesztett beadványában panaszát aláírásával megerősítette, és kérte a Testület vizsgálatát.

4) A panaszos 2019. március 26-án előterjesztett beadványában beszámolt arról, hogy aznap a mellette elviselhetetlen módon élő cigányok rendőrt hívtak, mert a panaszos náluk eltűnt fehérneműi iránt érdeklődött. A panaszos megjegyezte, hogy mivel átáztatták a lakása falait, nyitva kell hagynia a bejárati ajtót a szellőztetés biztosítása miatt, és így bármikor bárki beléphet a lakásába, ahonnan eltűnt két márkás fehérneműje, meg egy szennyes zsákja. A K. család által helyszínre hívott rendőrök a panaszos megítélése szerint például végezték munkájukat, viszont ezen intézkedés során kiderült, hogy a március 4-én intézkedő rendőrök állítólag arról tájékoztatták a K. családot, hogy a panaszos kezelés alatt áll és nem beszámítható. A március 4-i intézkedés alkalmával a rendőrnő bement a K. család lakásába, ahol zárt ajtók mögött beszélgetett K.-néval, míg a társa kint az udvaron próbálta meg meggyőzni a panaszost arról, hogy igenis felosztható az osztatlan közös tulajdonban lévő udvar, amelynek kijelöléséről az önkormányzat tud gondoskodni. A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök ezzel is szították a feszültséget közte és a szomszédjai között, ráadásul valótlanul állították róla, hogy kezelés alatt áll.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében felvilágosítás-kéréssel fordult a rendőrséghez, és a rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatóak meg.

1) A rendőrség megküldte a panaszos segélyhívóra tett bejelentését rögzítő hanganyagot.

A panaszos a felvételen miután közli nevét és lakhelyét, megkérdezi, hogy meddig kell tűrnie azt, hogy amint meglátják a másfél hónapja mellé költözött cigány csapat tagjai, belékötnék. A panaszos a diszpécser kérdésre elmondja, hogy ez szóbeli fenyegetéseket takar, amely fizikai bántalmazását helyezik kilátásba. A segélyhívó munkatársa tájékoztatja a panaszost, hogy feljelentést kell tennie személyesen a kapitányságon. A panaszos elmondja, hogy már mindenhol

megtette ellenük a feljelentését. A segélyhívó munkatársa felhívja a panaszos figyelmét, hogy a feljelentés kivizsgálása időt vesz igénybe, illetve amennyiben jelenleg is fenyegetik, és a kötekedő személyek a helyszínen tartózkodnak, akkor rendőri intézkedést kérhet. A panaszos szeretne rendőri intézkedést kérni, és kérdésre elmondja, hogy a kilenclakásos sorház 5-ös lakásában lakik K.-né és jelenleg ott tartózkodnak a zaklató családtagjai is. A panaszos a 4-es lakásban lakik. A segélyhívó munkatársa közli a panaszossal, hogy tájékoztatja a kerületi rendőröket, akik majd fel fogják venni vele a kapcsolatot.

2) A bejelentésről készített eset adatlap a fentieket rögzítette, illetve azt, hogy a rendőrök riasztása 11 óra 39 perckor, és a riasztás nyugtázása 11 óra 41 perckor történt meg. A rendőrök 11 óra 54 perckor indultak a helyszínre, oda 11 óra 59 perckor érkeztek ki, és az intézkedést 12 óra 20 perckor fejezték be. Az eset adatlap rögzítette, hogy életveszély nem forgott fenn és bejelentést „egyéb” kategóriába minősítette.

3) K. r. őrnagy járőrszolgálati alosztályvezető az alábbi tájékoztatást adta a panaszüggyel kapcsolatban.

A panaszolt intézkedést 2019. március 4. napján 11 óra 59 perctől 12 óra 31 percig A. r. törzsrőmester (járőrparancsnok) és S. r. őrmester (járőrvezető) fogatosította.

A panaszos 2019. március 4. napján 11 óra 29 perckor bejelentést tett a 112-es segélyhívón keresztül, amely alapján az intézkedő járőr a Tevékenység Irányítási Központ (a továbbiakban: TIK) utasítására jelent meg a panaszos lakóhelyén.

A panaszos a telefonos bejelentés során elmondta, hogy a szomszédjában lakó K.-né, és kiterjedt rokonsága zaklatja, fenyegeti őt. A panaszos beszámolt arról, hogy már tett bejelentést, de most szeretne intézkedést.

Az intézkedő rendőrök az intézkedésről jelentést nem készítettek, mivel a helyszínen sem szabálysértés, sem pedig bűncselekmény elkövetését nem állapították meg, illetve érdemi intézkedést sem fogatosítottak. Erre tekintettel a jelentés készítését a szolgálatirányító parancsnok a TIK jóváhagyásával nem tartotta indokoltnak.

Az intézkedő rendőrök a küldési napló tanúsága szerint 2019. március 4-én 11 óra 59 perckor, a cím 11 óra 39 perces kiadását követő 20. percben érkeztek a helyszínre. A kikerkezés időpontját az őrnagy által lekért EDR helyzetadatok is alátámasztották.

Az intézkedő rendőrök fellépésük során egységes öltözékben, szolgálatnak megfelelő ápoltsággal jelentek meg, ahol napszaknak és a bejelentő nemének megfelelő köszönést követően először a bejelentőt, majd a panaszolt lakásban lakókat hallgatták meg.

A járőrök beszámolója szerint a meghallgatás során a felek egymástól hallótávolságban voltak, melynek során a panaszos hangoskodni kezdett az általa zaklatóként megjelölt személyek irányába, ezért a rendőrök a panaszost határozottabban felszólították a hangoskodás abbahagyására. Ennek a panaszos eleget tett.

A rendőrök a helyszínen meghallgatták az érintett feleket, őket a körözési rendszerben ellenőrizték, melyben nem szerepeltek. A helyszínen a panaszos elmondta, hogy a panaszolt

lakásban lakók (a rendőrök többszöri kérésére senkit nem volt hajlandó megnevezni) folyamatosan zaklatják őt egy falnak támasztott ablak miatt, ami nem is az övé. A panaszolt lakásban lakó (a panaszos által K.-nének nevezett) D.-né a járőröknek elmondta, hogy a panaszos ablakcserére hivatkozva napok óta egy nagyméretű ablakot tárol az ő lakrészükhöz tartozó falnak támasztva. Ennek okán ők már korábban szóltak a panaszosnak, hogy az ablak az udvaron játszó kiskorú gyermekeikre nézve veszélyes lehet, ezért kérte, hogy távolítsa el azt. Kérésüket már többször is megismételték azzal, hogy a panaszos az ablakot az udvar végében lévő, láthatóan lakatlan lakáshoz is viheti. D.-né elmondta, hogy más miatt nem szokta a panaszost megszólítani, ezért nem érzi úgy, hogy zaklatná őt. A panaszos azt is panaszolta, hogy az ötös lakásban lakó szomszéd kutyája folyamatosan az udvarra piszkít, melyre D.-né elmondta, hogy a kutyapiszok az ő területrészükhöz van, ami egyébként fél lesz szedve. Mivel a felek által előadottak és a helyszínen tapasztaltak nem vetették fel bűncselekmény, vagy szabálysértés gyanúját, ezért a rendőrök felhívták a felek figyelmét a békés egymás mellett élés szabályaira, illetve felvilágosították őket a jogi lehetőségekről (birtokvédelmi eljárás, becsületsértés, rágalmozás esetén magánindítvány előterjesztése, mellyel egyik fél sem kívánt élni). Az intézkedés jogalapját a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 13. § (1) bekezdése teremtette meg, mivel az intézkedésre lakossági bejelentés alapján történő irányítói küldés miatt került sor a tényállás tisztázása érdekében.

A rendőrök mindkét felet egyenrangú félként kezelték és hallgatták meg, továbbá az intézkedés során mindkét felet ellenőrizték a rendelkezésükre álló szükséges nyilvántartásokban. A panaszos a meghallgatás során többször eltért a tárgytól, erre fel kellett hívni a figyelmét, illetve ő nem tűnt összeszedettnek.

A panaszolt intézkedés nyomán nem indult sem szabálysértési, sem büntetőeljárás, azonban a panaszos a Kerületi Rendőrkapitányságra közvetlenül tett panaszlevele (2019. február 28-án), továbbá a kerületi járási hivatalnak benyújtott panasz alapján (melyet a hivatal hatáskör hiányában áttett a Kerületi Rendőrkapitányságra zaklatás vétségének gyanúja miatt), a panaszos lakóhelyén megjelent a területileg illetékes körzeti megbízott 2019. március 8-án, illetve a kapitányság Bűnügyi Osztályának munkatársa. Ezen intézkedés alapját az ötös lakásban lakókra vonatkozó panasz képezte. Ezen panasz alapján a helyszínre kivonuló rendőrök a bejelentő közvetlen lakókörnyezetében végzett adatgyűjtés és a helyszín megtekintését követően megállapították, hogy a bejelentés egyik esetben sem megalapozott. Ekkor a szomszédok elmondták a rendőröknek, hogy a bejelentőnek mentális problémái vannak, azonban azt nem kezelte megfelelően. Ezen információt, később az orvosi titoktartás megtartása mellett a Forrásház Gondozási Központ is megerősítette.

A jelentés szerint a panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták. Az intézkedés megfelelt az Rtv. 13. § (2) bekezdésében foglalt részrehajlás-mentes ügyintézés követelményének (mivel mindkét felet meghallgatták). Az intézkedés során a rendőrök szabálysértés, vagy bűncselekmény megállapítására okot adó körülményt nem észleltek, ezért a szükséges felvilágosítást az Rtv. 24. § (1) bekezdése alapján megadták a feleknek. Az intézkedés az Rtv. 15. § szem előtt tartásával történt, megfelelt az arányosság követelményének. A fentiek alapján az intézkedés szükségszerű, jogszerű, törvényes és arányos volt.

4) Gy. r. őrnagy KMB alosztályvezető a 2019. március 26-án előterjesztett panasz-kiegészítéssel kapcsolatban az alábbiakat rögzítette.

S. r. őrmester és A. r. törzsőrmester a szóbeli meghallgatásuk során egybehangzóan úgy nyilatkoztak, hogy a március 4-i intézkedés során egyikük sem tett olyan kijelentést a panaszos

szomszédjának, hogy a panaszos kezelés alatt áll és nem beszámítható. A panaszost és szomszédját külön-külön hallgatták meg, mivel ezen intézkedés típusnál ez a követendő eljárás. A. r. törzsőrmester elmondása szerint a panaszosnak az udvar tulajdonviszonyairól azt jegyezte meg, hogy mivel ő nem tudja, hogy az osztatlan közös tulajdonban lévő udvar felosztható-e, így annak esetleges feloszthatóságáról az önkormányzatnál érdeklődjék.

A fentiek alapján olyan, a panaszos sértésére, illetve beszámíthatóságára vonatkozó kijelentés, mely a panasz-kiegészítésben szerepel, nem történt meg. A rendőrök a társasházhoz tartozó udvar tulajdonviszonyával, illetve feloszthatóságával kapcsolatos kérdéssel összefüggésben a tőlük elvárható tájékoztatást megadták a feleknek, így a felvilágosítási és segítségnyújtási kötelezettségüknek eleget tettek.

Gy. r. őrnagy megállapította, hogy a rendőrök a március 4-i intézkedés során jogszerűen, szakszerűen és az arányosság, a célhoz kötöttség, valamint a szükségesség követelményeinek figyelembe vételével jártak el.

III.

A Testület először azt is vizsgálta, hogy mely panaszosi sérelmekre terjed ki a hatásköre.

A panaszos sérelmezte, hogy 2018. augusztus óta a Kerületi Rendőrkapitányság nem tudja kinyomozni, hogy ki követte el az általa megadott számon folyó büntetőeljárás alapjául szolgáló bűncselekményt, illetve a rendőrség nem akarja meggyanúsítani a nyilvánvaló tettetést.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”. Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházatsomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.) tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fentiek értelmében a Testület a jogszabályi felhatalmazás hiányában nem gyakorol felügyeletet a rendőrség nyomozó hatóságként kifejtett tevékenysége felett és nem jogosult büntetőeljárás keretében foganatosított cselekmények törvényességét elbírálni sem. Az ezekre vonatkozó panaszok tekintetében a büntetőeljárásról szóló 2017. évi CX. törvény rendelkezései szerint lehet jogorvoslással élni.

Mindezekre tekintettel a Testület a panasz fenti része tekintetében hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

1) A Testület érdemben a panasz alapján első körben a rendőrség intézkedési kötelezettségét vizsgálata.

A panaszos elmondása szerint rendszeresen belékött az ebben az évben sorházukba költözött roma család, és emiatt 2019. március 4-én zokogva hívta fel a 112-es segélyhívót, hogy segítséget kérjen.

A bejelentésről készült hanganyag és rendőrségi iratok alapján a panaszossal szemben foganatosított intézkedés alapját az képezte, hogy a panaszos 2019. március 4. napján 11 óra 29 perckor bejelentést tett a 112-es segélyhívón keresztül, mivel a szomszédjában lakó K.-né, és kiterjedt rokonsága zaklatja, fenyegeti őt. A panaszos beszámolt arról, hogy már tett bejelentést, de most szeretne intézkedést.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A fenti rendelkezést a Szolgálati Szabályzat 8-9. §-a az alábbiakkal egészíti ki. A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

A hivatkozott jogszabályhely értelmében – a konkrét eset kapcsán – a Testületnek egyrészt vizsgálnia kellett azt, hogy a rendőrség tudomására jutott információk alapján fennállt-e valamely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség intézkedési kötelezettségét megalapozta, továbbá azt is, hogy az intézkedő rendőrök a megtettek-e mindent, amire az eljárásukra irányadó normák őket felhatalmazták és kötelezték.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 222. § (1)-(2) bekezdése szerint zaklatást követ el az, aki abból a célból, hogy mást megfélemlítsen, vagy más magánéletébe, illetve mindennapi életvitelébe önkényesen beavatkozzon, őt rendszeresen vagy tartósan háborgatja, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Aki félelemlétség céljából mást vagy rá tekintettel

hozzátartozóját személy elleni erőszakos vagy közveszélyt okozó büntetendő cselekmény elkövetésével megfenyeget, vagy azt a látszatot kelti, hogy más életét, testi épségét vagy egészségét sértő vagy közvetlenül veszélyeztető esemény következik be, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a

Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A Testület álláspontja szerint a panaszos által tett bejelentés alapján felmerült annak gyanúja, hogy a panaszos sérelmére – többek között – a fent idézett bűncselekményt követték el, illetve követik el. Ezáltal pedig a rendőrség köteles volt a helyszínen megjelenni és a történeti tényállás tisztázása érdekében szükséges intézkedést megtenni.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a bejelentés tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége, ami által nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy az intézkedő rendőrök megtettek-e a helyszínen az Rtv.-ből levezethető és az adott helyzetben szükségszerű intézkedéseket.

A panaszos állítása szerint a rendőröket minden érdekelte csak az nem, amiért hívta őket, és bármit mondott a roma család egyik tagja, K.-né, azt „fejbólogatással” fogadták, és ráadásul még az igazolványát sem kérték el. A március 5-i intézkedés alkalmával a rendőrnő bement a K. család lakásába, ahol zárt ajtók mögött beszélgetett K.-néval, míg a társa kint az udvaron próbálta meg meggyőzni a panaszost arról, hogy igenis felosztható az osztatlan közös tulajdonban lévő udvar, amelynek kijelöléséről az önkormányzat tud gondoskodni. A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök ezzel is szították a feszültséget közte és a szomszédjai között.

A rendőrség tájékoztatása szerint az intézkedő rendőrök a helyszínen külön-külön hallgatták meg az érintett feleket, és Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták őket. A feleket a körözési rendszerben is ellenőrizték, melyben ők nem szerepeltek. A helyszínen a panaszos elmondta, hogy a panaszolt lakásban lakók (a rendőrök többszöri kérésére senkit nem volt hajlandó megnevezni) folyamatosan zaklatják őt egy falnak támasztott ablak miatt, ami nem is az övé. A panaszolt lakásban lakó D.-né a járőröknek elmondta, hogy a panaszos ablakcserére hivatkozva napok óta egy nagyméretű ablakot tárol az ő lakrészükhöz tartozó falnak támasztva. Ennek okán ők már korábban szóltak a panaszosnak, hogy az ablak az udvaron játszó kiskorú gyermekeikre nézve veszélyes lehet, ezért kérte, hogy távolítsa el azt. Kérésüket már többször is megismételték azzal, hogy az ablakot az udvar végében lévő, láthatóan lakatlan lakáshoz is viheti. D.-né elmondta, hogy más miatt nem szokta a panaszost megszólítani, ezért nem érzi úgy, hogy zaklatná a panaszost. A panaszos azt is panaszolta, hogy az ötös lakásban lakó szomszéd kutyája folyamatosan az udvarra piszkít, melyre D.-né elmondta, hogy a kutyapiszok az ő területésükön van, ami egyébként fel lesz szedve. Mivel a felek által előadottak és a helyszínen tapasztaltak nem vetették fel bűncselekmény, vagy szabálysértés gyanúját, ezért a rendőrök felhívták a felek figyelmét a békés egymás mellett élés szabályaira, illetve felvilágosították őket a jogi

lehetőségekről (birtokvédelmi eljárás, becsületsértés, rágalmazás esetén magánindítvány előterjesztése, mellyel egyik sem kívánt élni). A. r. törzsőrmester elmondása szerint a panaszosnak az udvar tulajdonviszonyairól azt jegyezte meg, hogy mivel ő nem tudja, hogy az osztatlan közös tulajdonban lévő udvar felosztható-e, így annak esetleges feloszthatóságáról az önkormányzatnál érdeklődjék. Így a rendőrök a társasházhoz tartozó udvar tulajdonviszonyával, illetve feloszthatóságával kapcsolatos kérdéssel összefüggésben a tőlük elvárható tájékoztatást megadták a feleknek, így a felvilágosítási és segítségnyújtási kötelezettségüknek eleget tettek. A panaszolt intézkedés nyomán nem indult sem szabálysértési, sem büntetőeljárás, azonban a panaszos a Kerületi Rendőrkapitányságra közvetlenül tett panaszlevele (2019. február 28-án), továbbá a kerületi járási hivatalnak benyújtott panasz alapján (melyet a hivatal hatáskör hiányában áttett a Kerületi Rendőrkapitányságra zaklatás vétségének gyanúja miatt), a panaszos lakóhelyén megjelent a területileg illetékes körzeti megbízott 2019. március 8-án, illetve a kapitányság Bűnügyi Osztályának munkatársa. Ezen intézkedés alapját az ötös lakásban lakókra vonatkozó panasz képezte. Ezen panasz alapján a helyszínrre kivonuló rendőrök bejelentő közvetlen lakókörnyezetében végzett adatgyűjtés és a helyszín megtekintését követően megállapították, hogy a bejelentés egyik esetben sem megalapozott.

Az igazoltatás Rtv. 29. §-ának (1) bekezdésben rögzített szabályai szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

Az Rtv. 24. § (1) bekezdése szerint „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni”.

A rendőrség előadása szerint a panaszos közte és szomszédjai között fennálló társasházi együttélésből fakadó konfliktusokról számolt be a helyszínen, amelyet ő zaklatásként él meg. A rendőrök a felek meghallgatását követően jogellenes cselekmény gyanúját nem állapították meg. Tekintettel a rendőrség előadására és arra, hogy a panaszos beadványaiban arról számolt be, hogy a mellé költözött roma család tagjai belékötnék és fenyegetik őt, és a segélyhívóra tett bejelentésében is szóbeli fenyegetésekről tett említést, a Testület megítélése szerint olyan jogellenes cselekmény gyanúja a helyszínen nem merült fel, amely azonnali rendőri intézkedést (például előállítást) tett volna szükségessé a tényállás, felek személyazonosságának tisztázásán és megfelelő tájékoztatásán túl. A panaszos állításával ellentétben a rendőrségi iratok szerint mind a panaszost, mind szomszédját igazoltatták, és adataikat ellenőrizték a körözési rendszerben, és megadták – a Testület megítélése szerint – a helyszínen intézkedő rendőröktől elvárható tájékoztatást a konfliktus kezelésével és a társasház udvarának tulajdoni viszonyával kapcsolatban. **Mivel a rendelkezésre álló bizonyítékok ismeretében a Testület a rendőrség előadását tartotta meggyőzőbbnek, ezért abból indult ki, hogy a rendőrök igazoltatták a panaszost, és megfelelő tájékoztatásban részesítették őt, és mivel a panaszbeadványból is arra lehet következtetni, hogy a panaszost és szomszédját meghallgatták, a Testület úgy ítélte meg, hogy a rendőrség eleget tett az intézkedési kötelezettségének, ezért nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.**

A Testület álláspontja szerint a felek előadásából következően a már fentebb idézett zaklatás bűncselekmény gyanúja merülhetett fel, amely gyanú meglétének tisztázása az intézkedés alkalmával nem volt lehetséges, csak egy büntetőeljárás keretében. A Testület megjegyzi, hogy a segélyhívó munkatársa felhívta a panaszos figyelmét arra, hogy feljelentést tud tenni az ügyben,

valamint a rendőrség a kifogásolt intézkedést követően adatgyűjtő tevékenységet végzett arra vonatkozóan, hogy zaklatás gyanúja valóban felmerült-e a panaszos sérelmére.

3) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy a rendőrök időben eleget tettek-e intézkedési kötelezettségüknek, mivel a panaszos állítása szerint a rendőrök „ígéretükhöz híven” negyed óra késéssel jelentek meg a helyszínen.

A rendőrségtől kapott információk alapján megállapítható volt, hogy a panaszos 11 óra 29 perckor tette meg bejelentését. A rendőrök riasztása 11 óra 39 perckor, és a riasztás nyugtázása 11 óra 41 perckor történt meg. A rendőrök 11 óra 54 perckor indultak a helyszínre, oda 11 óra és 59 perckor érkeztek ki. Az eset adatlap rögzítette, hogy életveszély nem forgott fenn és bejelentést „egyéb” kategóriába minősítette.

Az Rtv. 15. §-a rögzíti az arányosság követelményét, amely értelmében a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

A segélyhívásokat fogadó szerv hatásköréről, feladatairól, továbbá feladatai ellátásának részletes szabályairól szóló 361/2013. (X. 11.) Korm. rendelet (a továbbiakban Korm. rendelet) 6. §-a rendelkezik a segélyhívó számok fajtáiról. E szerint, (1) ha a segélyhívás alapján készenléti szerv intézkedése szükséges, a híváskezelő továbbítja az elektronikus adatlapot, valamint szükség esetén haladéktalanul továbbkapcsolja a segélyhívást a hatáskörrel rendelkező készenléti szervnek, (2) ha a segélyhívás alapján a közmű üzemeltető vagy a készenléti szerveken kívüli hatóság, hivatalos szerv vagy szervezet helyszíni intézkedése szükséges, a híváskezelő gondoskodik e szervek értesítéséről, (3) ha a jelzés alapján az (1) és (2) szerinti intézkedés nem szükséges, a híváskezelő a bejelentő részére megadja a szükséges felvilágosítást.

A bejelentések kezelésére vonatkozó normaanyag nem tartalmaz iránymutatást arra vonatkozóan, hogy pontosan milyen eseteket kell „azonnalos” intézkedést igénylőnek tekinteni. A Korm. rendelet 1. §-ának 12. pontja határozza meg a „vészhelyzet”, a 2. pontja az „egyéb veszélyes körülmény” fogalmát. „Vészhelyzet” az olyan ember, állat, műszaki hiba, elemi erő, természeti esemény, baleset, betegség vagy élettani körülmény okozta helyzet, ami az életben, testi épségben, anyagi javakban okozott kárral, illetve a természetes és mesterséges környezet fokozott megrongálásával vagy ezek veszélyeztetésével jár, és amelyet a segélyt kérő természetes személy, illetve a környezetében lévők a készenléti szervek helyszíni segítsége nélkül önállóan megoldani nem képesek. „Egyéb veszélyes körülmény” az ember, állat, műszaki hiba, elemi erő, természeti esemény, baleset, betegség vagy élettani körülmény okozta olyan helyzet, ami az életben, testi épségben, anyagi javakban okozott kárral, illetve a természetes és mesterséges környezet fokozott megrongálásával vagy ezek veszélyeztetésével jár, és amelyet a segélyt kérő természetes személy, illetve a környezetében lévők nem képesek önállóan a közmű üzemeltetők vagy – a készenléti szerveken kívüli – hatóság, hivatalos szerv helyszíni segítsége nélkül megoldani. Mindezek – valamint a Korm. rendelet 6. §-ának (1) bekezdése – alapján annyit mondhat el, hogy „vészhelyzetnek”, valamint „egyéb veszélyes helyzetnek” minősülő esetekben válik szükségessé készenléti szerv intézkedése.

A Testület álláspontja szerint a bejelentéstől a rendőrök helyszínre érkezéséig eltelt mintegy 30 perc – tekintettel a bejelentésben elmondottakra, valamint a Korm. rendelet 1. §-ának 2. és 12. pontjára figyelemmel, amely nem teremtett kötelezettséget a rendőrség irányába azonnali intézkedés foganatosítására – nem volt oly mértékben kiugróan aránytalan, ami annak a megállapítását indokolta volna, hogy a rendőrség késedelmesen tett eleget az

intézkedési kötelezettségének, ezért a Testület álláspontja szerint a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga e körben nem sérült.

4) A Testület vizsgálta, hogy érvényesült-e az intézkedés során a részrehajlás-mentes eljárás követelménye.

A panaszos állítása szerint a rendőrök feltétel nélkül elfogadták szomszédja előadását, ráadásul a rendőrnő bement a K. család lakásába, ahol zárt ajtók mögött beszélgetett K.-néval.

A rendőrség tájékoztatása szerint a rendőrök a panaszost és szomszédját külön-külön hallgatták meg, mivel ezen intézkedés típusnál ez a követendő eljárás. A rendőrök a panaszost és szomszédját egyenrangú félként kezelték. Az intézkedés megfelelt az Rtv. 13. § (2) bekezdésében foglalt részrehajlás-mentes ügyintézés követelményének.

A részrehajlás-mentes intézkedés követelményét az Rtv. 13. § (2) bekezdése rögzíti, amely szerint „a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni”. A rendőri fellépés ezen követelmény értelmében az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves).

A Testület vizsgálata során nem tudott feltárni olyan körülményt, illetve a panaszos sem tudott kétséget kizáróan igazolni olyan tény, amely alátámasztotta volna, hogy az intézkedés vele szemben indokolatlanul hátrányosabb volt, továbbá tekintettel arra, a panaszos szomszédjának elkülönítve, zárt ajtók mögötti meghallgatása a tényállás feltárását segíthette elő, a Testület, úgy foglalt állást, hogy a rendőri fellépés módja megfelelt az Rtv. 13. § (2) bekezdésben rögzített részrehajlás-mentesség és az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében biztosított egyenlő bánásmód követelményének.

5) A Testület vizsgálta a rendőri hangnemet és bánásmódot.

A panaszos előadta, hogy a rendőrök „leteremtették”, és folyamatosan a szavába vágva lehurrogták, és valótlannal állították róla, hogy kezelés alatt áll, illetve nem beszámítható.

A járőrök beszámolója szerint a meghallgatás során a felek egymástól hallótávolságban voltak, melynek során a panaszos hangoskodni kezdett az általa zaklatóként megjelölt személyek irányába, ezért a rendőrök a panaszost határozottabban felszólították a hangoskodás abbahagyására. Ennek a panaszos eleget tett. S. r. őrmester és A. r. törzsőrmester a szóbeli meghallgatásuk során egybehangzóan úgy nyilatkoztak, hogy a március 4-i intézkedés során egyikük sem tett olyan kijelentést a panaszos szomszédjának, hogy a panaszos kezelés alatt áll és nem beszámítható.

A Testület a panasz ezen része kapcsán figyelemmel volt az Rtv. 2. §-ára, amelynek értelmében „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”. Szükségesnek tartja kiemelni továbbá a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, Budapesten, 2007. július 4-én kelt a Független Rendőri Szakszervezet főtitkárának, az Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtitkárának közös nyilatkozatát (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely iránymutatásul szolgál a Rendőrség számára a követendő magatartás tekintetében. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrré

vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „A rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „Tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [pl. 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházza fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Mivel a Testület a panaszos és a rendőrök állítása között feszülő ellentmondást nem tudta feloldani egyéb bizonyíték hiányában, úgy foglalt állást a rendőri hangnemmel és bánásmóddal kapcsolatban, hogy a panaszos emberi méltósághoz való alapjogának sérelme nem megállapítható.

V.

A Testület az ügy gondos mérlegelése során megállapította, hogy a bejelentés tartalma alapján fennállt a rendőrség intézkedési kötelezettsége, amelynek az intézkedő rendőrök eleget tettek a felek igazoltatásával, meghallgatásával és a panaszos jogi felvilágosításával, ezért nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A Testület megállapította, hogy a rendőrök időben eleget tettek az intézkedési kötelezettségüknek, ezért a Testület álláspontja szerint a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga e körben nem sérült. A Testület úgy foglalt állást, hogy a rendőri fellépés módja megfelelt az Rtv. 13. § (2) bekezdésben rögzített részrehajlás-mentesség és az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében biztosított egyenlő bánásmód követelményének. Ugyanakkor a felek ellentmondó előadása és egyéb bizonyítási eszköz hiányában nem tudott megalapozott döntést hozni, hogy a rendőri hangnem és bánásmód megfelelt-e a jogszabályi előírásoknak, ezért az alapjogsérelme ezen kifogások kapcsán nem volt megállapítható.

A Testület erre figyelemmel – és az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése alapján – a rendelkező részben foglaltak szerint a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2019. július 15.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Fráterné Dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület